

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 44 (1648)

2019. gada 30. oktobrī

Gripa un citas elpceļu infekcijas 2019. – 2020. gada sezonā

Saturs

KOPSAVILKUMS PAR 2019. GADA 43. NEDĒĻU	1
GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS.....	2
STACIONĒTI PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS	5
GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI	6
IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS.....	7
VIRUSOLOĢIJAS DATI.....	8
GRIPA PVO EIROPAS REĢIONA.....	9
PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA	9
PAR GRIPAS MONITORINGU.....	10

KOPSAVILKUMS PAR 2019. GADA 43. NEDĒĻU (21.10.2019.-27.10.2019.)

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) gripas intensitāte Latvijā saglabājas ļoti zema. Tiek reģistrēti sporādiski gripas gadījumi atsevišķās administratīvajās teritorijās. Pirmie gripas gadījumi ambulatorajās iestādēs šajā sezonā tika reģistrēti oktobra sākumā, kas ir vidēji par trīs nedēļām agrāk nekā parasti.

2019. gada 43. nedēļā reģistrēts viens gripas gadījums Rīgā. Pavisam ambulatorajās iestādēs 40.-43. nedēļā reģistrēti desmit gadījumi, kad pacientiem gripa noteikta klīniski. Pacienti bijuši dažādās vecuma grupas.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs citu akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un pneimoniju gadījumos bija līdzīga iepriekšējo sezonu vidējiem rādītājiem šajā laika periodā. Aprēķinot uz 100 000 iedzīvotājiem, augstākā saslimstības intensitāte gan AAEI, gan pneimoniju gadījumos reģistrēta bērniem 0-4 un 5-14 gadu vecuma grupā.

Kopš sezonas sākuma Rīgas stacionārās ārstniecības iestādes informēja par desmit stacionētiem pacientiem: astoņi stacionēti ar diagnozi *gripa* un divi ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*. Par nāves gadījumiem pacientiem ar apstiprinātu gripu šajā sezonā netika ziņots.

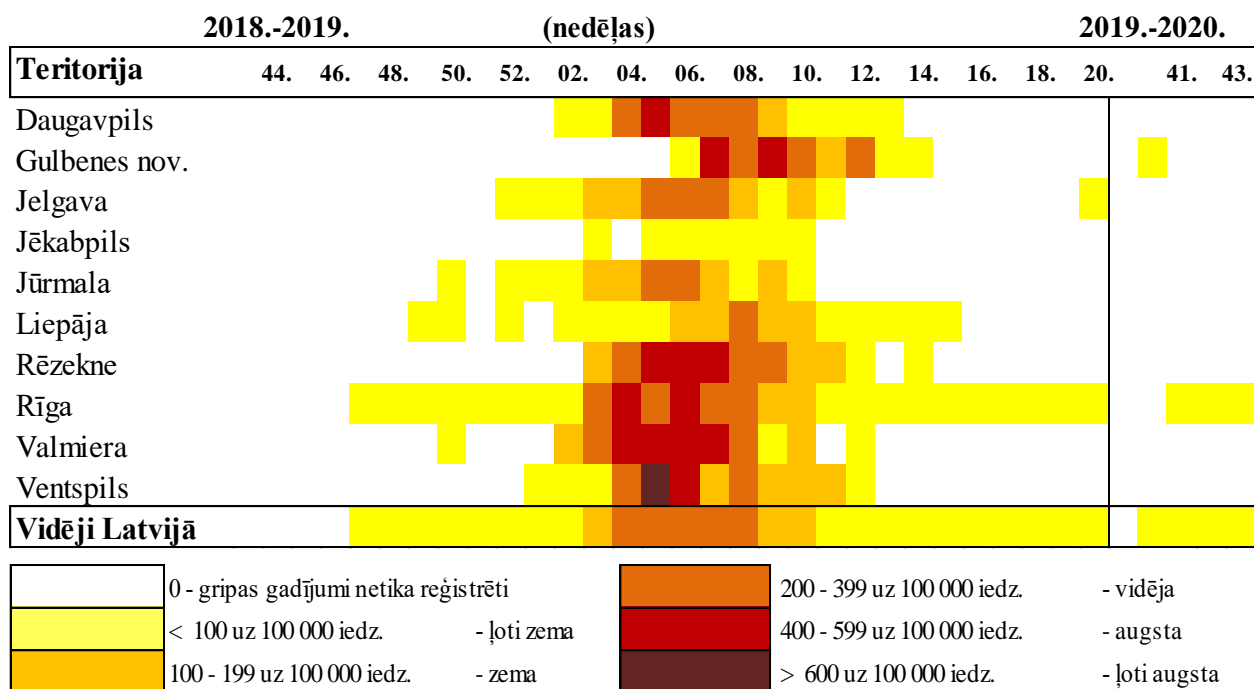
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” Nacionālā references laboratorijā (NRL) noteikti desmit gripas vīrusi: deviņi *B tipa* un viens *A tipa* gripas vīruss. Kopš sezonas sākuma pacientu klīniskajos paraugos, kas vērsušies pēc medicīniskās palīdzības ar elpceļu infekciju simptomiem, biežāk tika noteikti rinovīrusi, kā arī adenovīrusi un enterovīrusi.

Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģiona valstīs 2019. gada 43. nedēļā gripas izplatības intensitāte bijusi bāzes līmenī vai zema, kas ir raksturīgi šim laika periodam. Valstis informējušas galvenokārt par sporādisku gripas izplatību vai daļā valstu gripas aktivitāte vēl netika novērtta. Kopš sezonas sākuma Eiropas gripas uzraudzības tīklā noteikti gan *A tipa* (*A/H1N1pdm* un *A/H3N2*), gan *B tipa* gripas vīrusi (*B/Yamagata* un *B/Victoria* līnija).

GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS

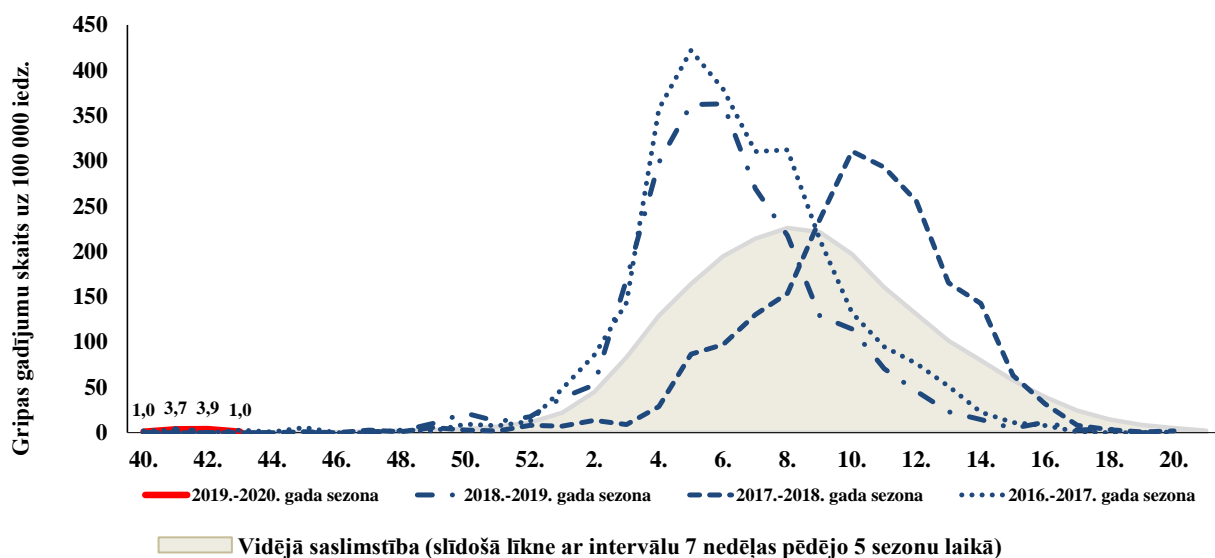
Gripa administratīvajās teritorijās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Par gripas gadījumiem ambulatorajās ārstniecības iestādēs 2019.–2020. gada sezonas 40. nedēļā informēja Gulbenes novada ģimenes ārsta prakse (viens gripas gadījums) un 41., 42. un 43. nedēļā gripas gadījumi klīniski noteikti pacientiem, kas vērsušies Rīgas ģimenes ārstu praksēs (kopā deviņi gripas gadījumi). Citās teritorijās gripas gadījumi netika reģistrēti.

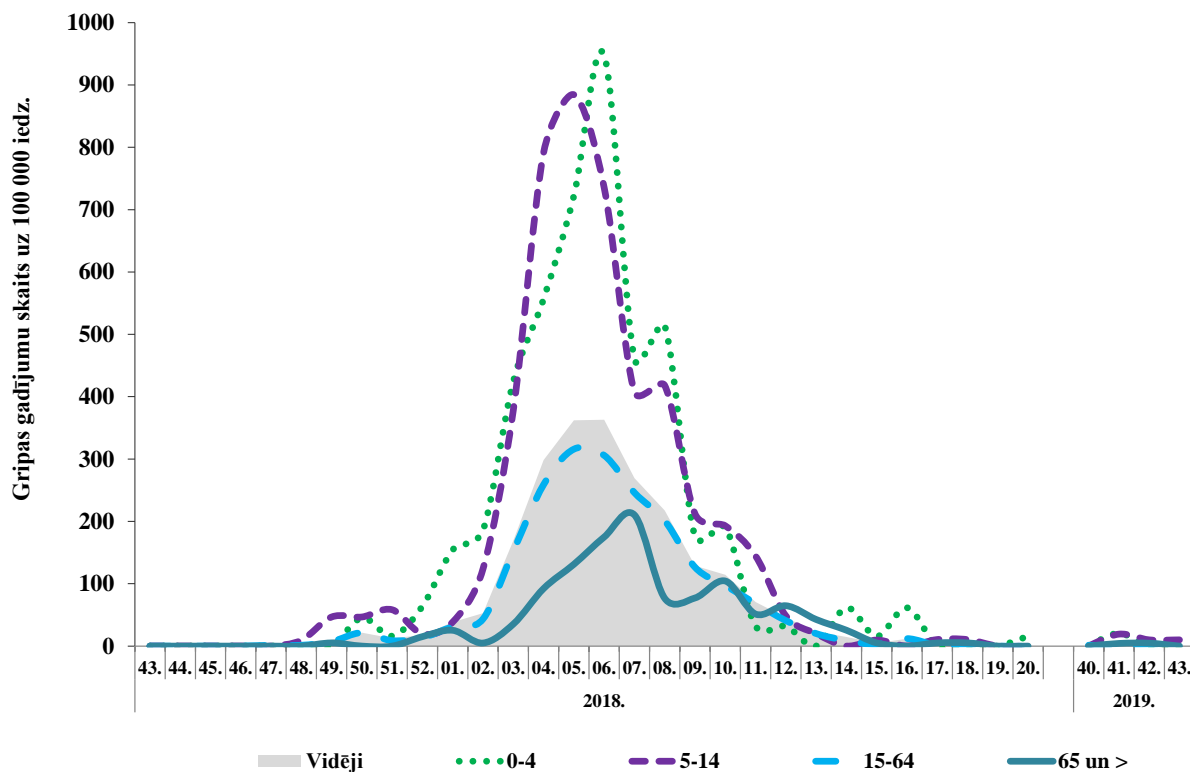
Vidējā gripas intensitāte 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

2019. gada 43. nedēļā reģistrēts viens patients, kuram gripa noteikta klīniski (Rīgā). Vidējā gripas intensitāte – 1,0 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem (42. nedēļā – 3,9 gadījumi, 41. nedēļā – 3,7 gadījumi un 40. nedēļā – 1,0 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem).

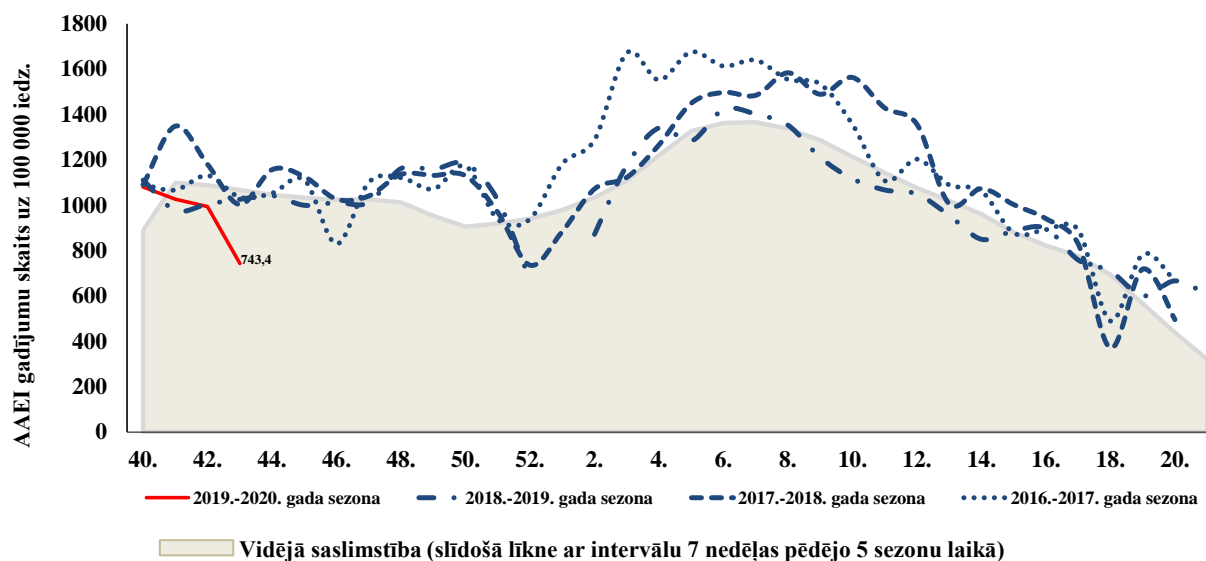
Gripa atsevišķās vecuma grupās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) gripas gadījumi klīniski noteikti pacientiem dažādās vecuma grupās – gan bērniem, gan pieaugušajiem, kopā desmit gadījumi. 2019. gada 43. nedēļā Rīgas ĢĀP reģistrēts viens gripas gadījums.

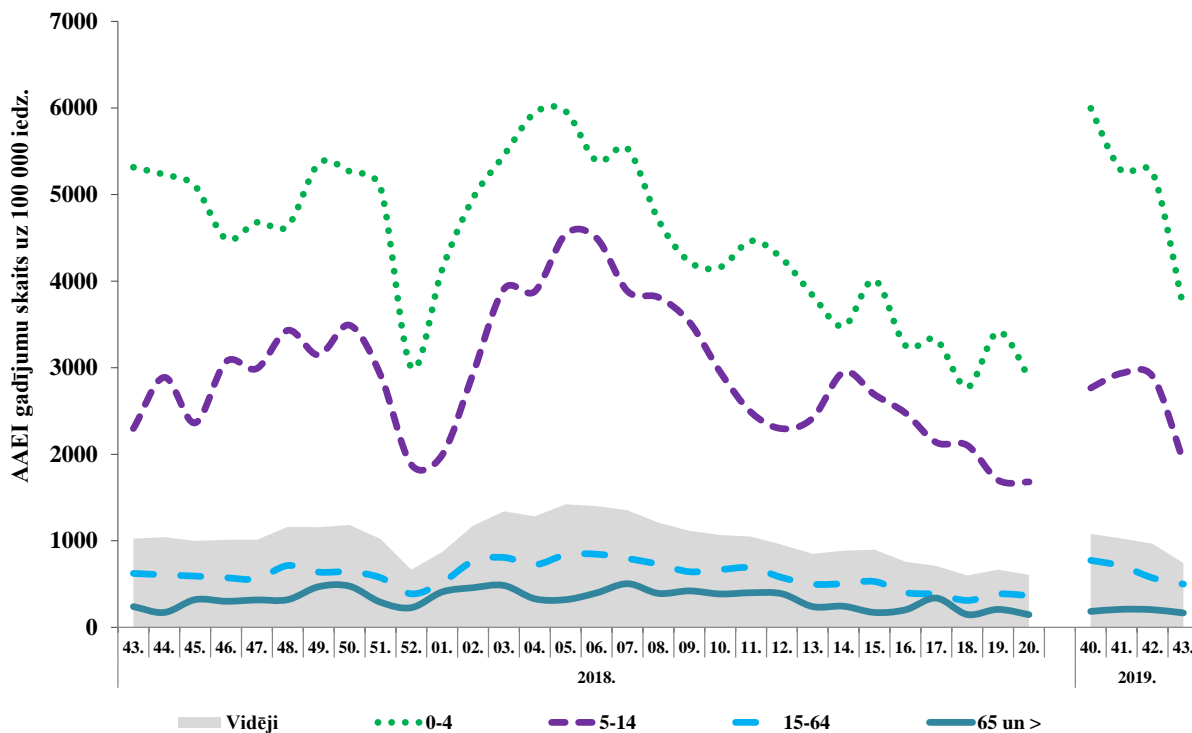
Vidējā AAEI intensitāte 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos 43. nedēļā vidēji bija 743,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, kas ir ievērojami zemāka nekā 42. nedēļā.

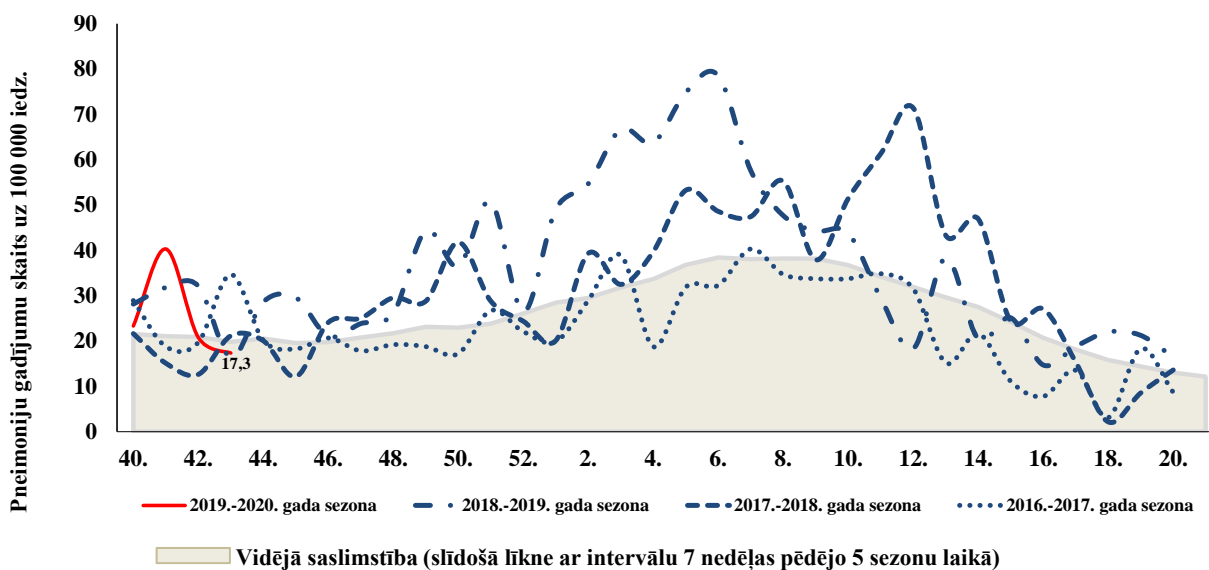
AAEI atsevišķās vecuma grupās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Visaugstākā saslimstība ar akūtām augšējo elpceļu infekcijām tiek novērota 0–4 gadu un 5–14 gadu vecuma grupā, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās.

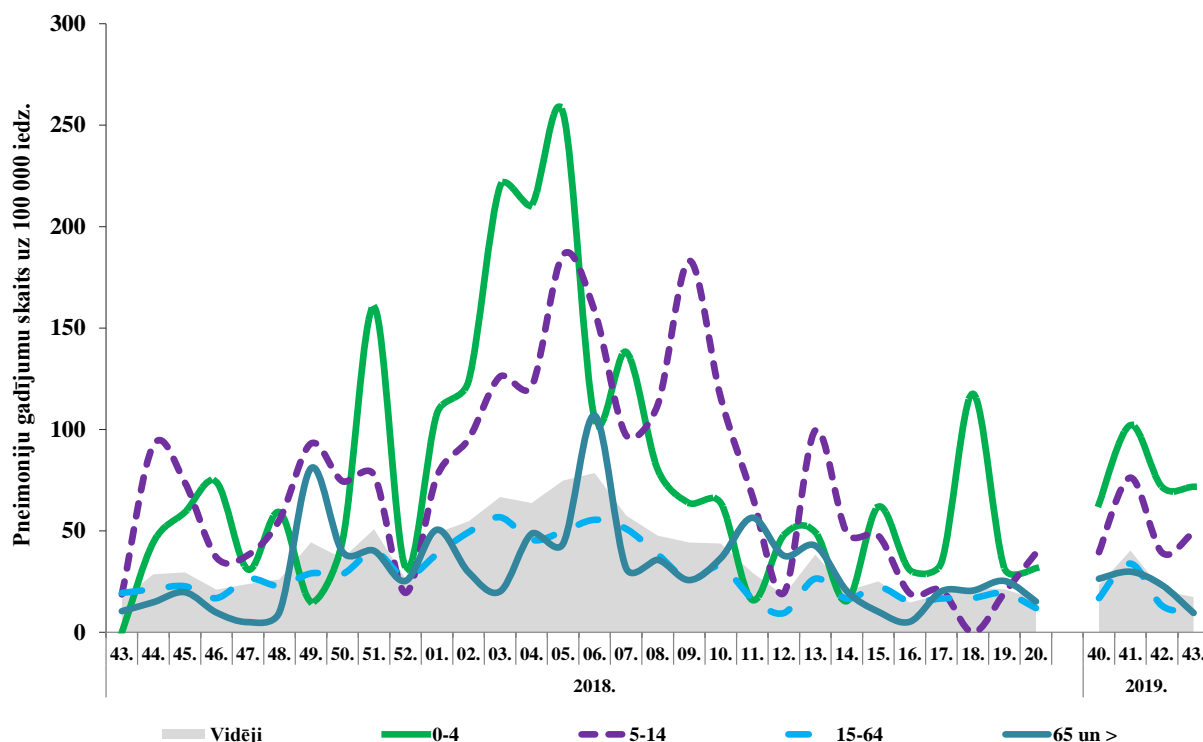
Vidējā pneimoniju intensitāte 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

Ambulatorajās iestādēs pneimonijas gadījumos 43. nedēļā vērsušies 18 pacienti – vidēji 17,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (42. – 20,8 gadījumi 41.nedēļā – 40,3 gadījumi un 40. nedēļā – 23,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pneimoniju gadījumi vecuma grupās 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

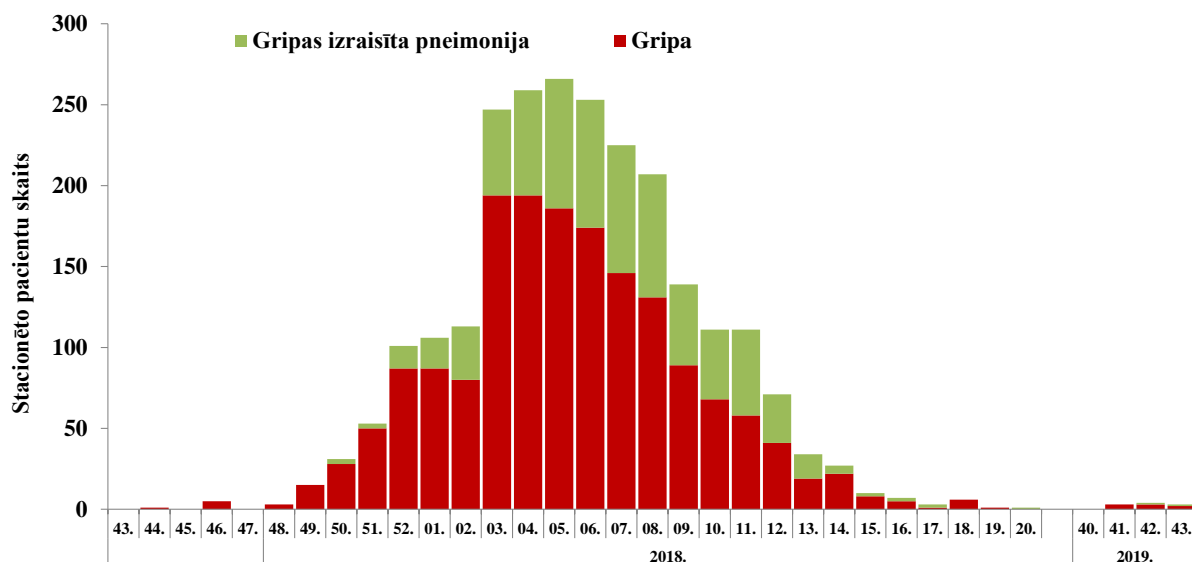
Augstāka saslimstība ar pneimonijām kopš sezona sākuma tiek novērota bērniem 0–4 un 5–14 gadu vecuma grupā, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās.

STACIONĒTI PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS

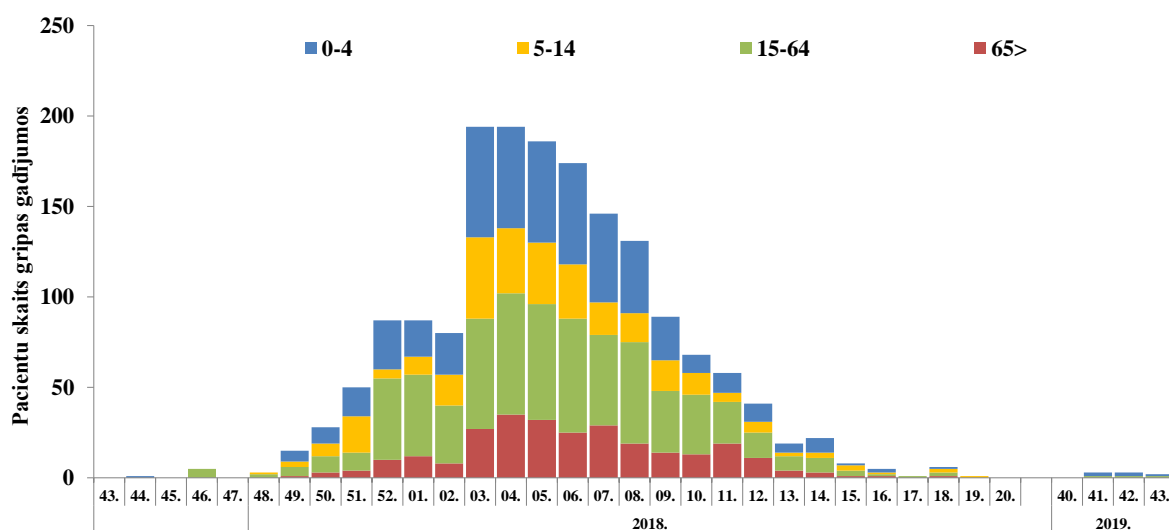
Stacionēti pacienti 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma no vienpadsmit stacionārām ārstniecības iestādēm par stacionētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju informēja tikai Rīgas slimnīcas: 41. nedēļā – par trim pacientiem ar diagnozi *gripa*, 42. nedēļā – par trim pacientiem ar diagnozi *gripa* un vienu ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* un 43. nedēļā – par vienu stacionētu pacientiem ar diagnozi *gripa*. Iepriekšējā sezonā 40.–43. nedēļā par stacionētiem pacientiem slimnīcas nav ziņojušas

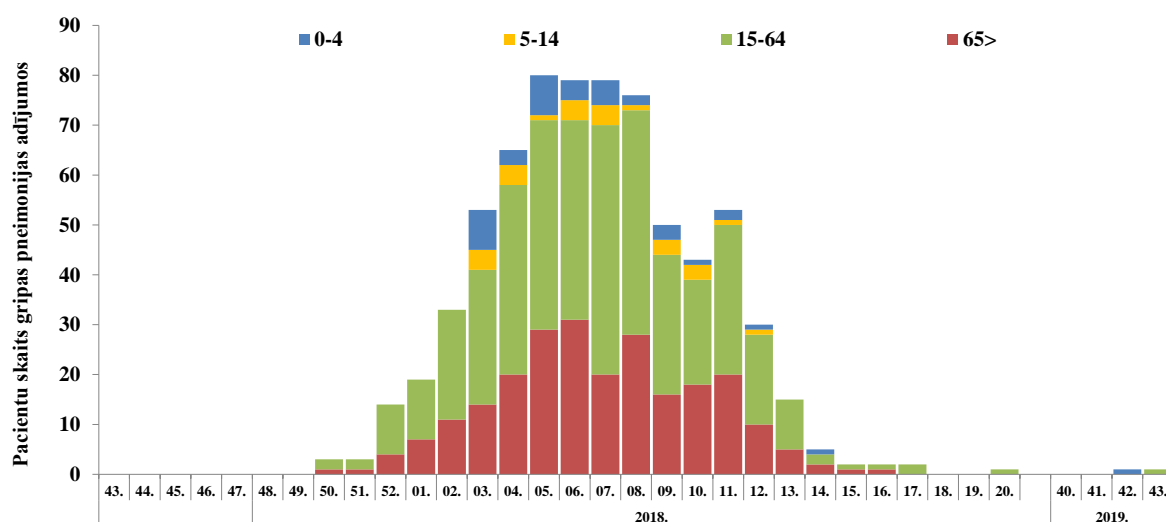
Stacionēti pacienti ar diagnozi gripa pa vecuma grupām

2019. gada 41. – 43. nedēļā (Rīgā) stacionēti astoņi pacienti ar diagnozi gripa: pieci pacienti 0–4 gadu un trīs pacienti 15–64 gadu vecuma grupā.

Stacionēti pacienti ar diagnozi gripas izraisīta pneimonija pa vecuma grupām

2019. gada 43. nedēļā Rīgas slimnīcā ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* stacionēts viens pacients 15–64 vecuma grupā. Kopš sezonas sākuma ar *gripas izraisītu pneimoniju* kopā stacionēti divi pacienti.

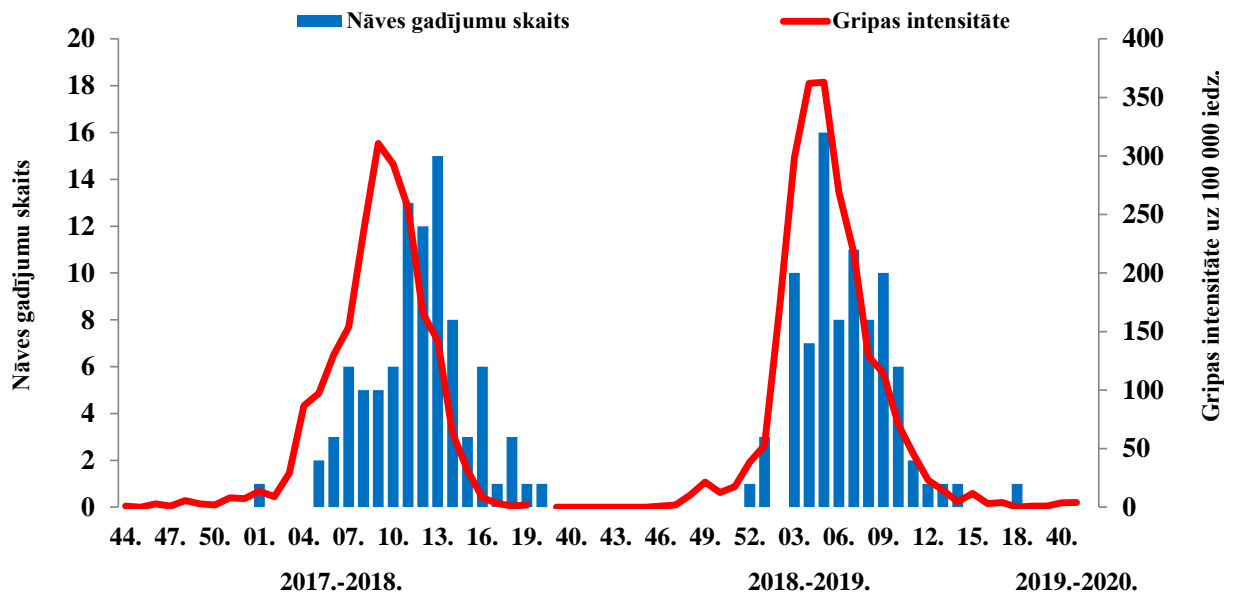

GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI

Kopš 2019.–2020. gada sezonas sākuma (40.–43. nedēļā) paziņojumi par letāliem gadījumiem netika saņemti.

Iepriekšējā 2018.–2019. gada sezonā kopā reģistrēti 86 nāves gadījumi un 2017.–2018. gada sezonā – 91 nāves gadījums.

Gripas intensitāte un reģistrētie nāves gadījumi 2017.–2018 un 2018.–2019. gada sezonā

VISPĀRĒJĀS UN PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS

Vispārējās izglītības iestādēs 2019. gada 43. nedēļā bija brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	94,4	96,1	95,2	95,8	nd	92,6	98,1	nd	90,3	93,8	94,2
41.	92,6	94,7	94,3	94,2	93,2	91,3	97,6	94,3	81,7	93,3	93,6
42.	94,6	97,0	94,0	95,3	98,7	44,3	97,8	94,1	96,0	93,4	89,9
43.	Brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestādēs 43. nedēļā apmeklējums samazinājies par 4%, kas parasti saistīts ar brīvlaiku skolās.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto bērnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	70,5	76,7	81,5	72,9	nd	76,5	79,1	nd	75,9	72,1	73,5
41.	70,0	72,5	84,5	71,7	66,7	78,5	72,2	77,7	73,7	70,2	73,7
42.	75,5	75,0	87,8	73,2	77,0	77,0	73,9	78,0	64,2	71,3	75,1
43.	72,5	61,7	72,3	63,7	83,7	68,5	73,6	80,0	81,5	62,0	71,2
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	-3,0	-13,3	-15,5	-9,6	6,7	-8,4	-0,3	2,0	17,2	-9,3	-4,0

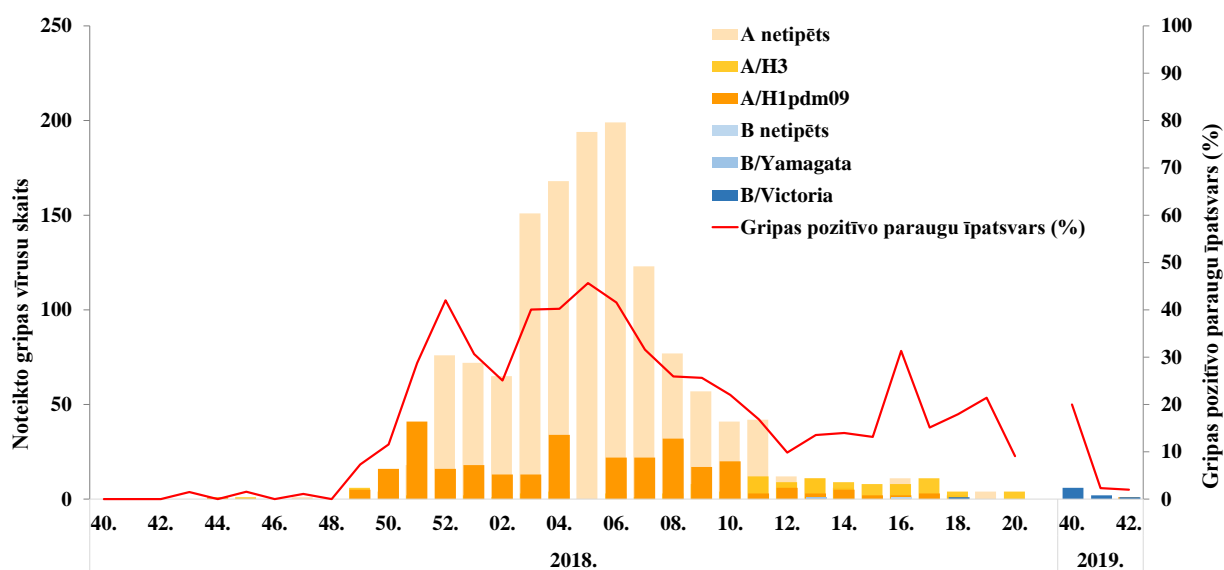
VIRUSOLOĢIJAS DATI

2019. gada 43. nedēļā SIA RAKUS Nacionālā referenču laboratorijā (NRL) izmeklēti 43 pacientu klīniskie paraugi, gripas vīrusi nav noteikti. Klīniskajos paraugos noteikti dažādi elpceļu vīrusi – visvairāk rinovīrusi un adenovīrusi. Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļā) NRL kopā noteikti desmit gripas vīrusi: deviņi *B tipa* un viens *A tipa* gripas vīruss.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars	RSV pozitīvo īpatsvars (%)	Gripa no pozitīvo paraugu skaita
40.	40		8	4					1	8	1	1	1	2	26	65,0	20,0	0,0	30,8
41.	43	1								11					12	27,9	2,3	0,0	8,3
42.	50		1	1					2	8				3	15	30,0	2,0	0,0	6,7
43.	43								4	5	2			2	13	30,2	0,0	0	0
Kopā	176	1	9	5	0	0	0	0	7	32	3	1	1	7	66	37,5	5,7	0,0	15,2

Gripas vīrusu tipēšana 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma (40.–43. nedēļā) kopā noteikti 10 gripas vīrusi: viens *A tipa* (tipēts kā *A/H1pdm*) un deviņi *B tipa* gripas vīrusi, kuriem noteikta *B/Victoria* -līnija. Iepriekšējā sezonā pirmie gripas vīrusi bija noteikti 2018. gada 43. – 47. nedēļā.

Gripas vīrusu celmu identifikācija

Gripas vīrusu antiģeniskais raksturojums	2018.-2019.	2019.-2020.
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09</i> -līdzīgs vīruss	59	1
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	2	-
<i>A/Switzerland/8060/2017(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	6	-
<i>B/Colorado/06/201</i> -līdzīgs (<i>B/Victoria</i> līnijas)	-	6
Kopā	67	7

PVO EIROPAS REĢIONA GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA

2019. gada 25. oktobra ziņojums

<http://flunewseurope.org/>

Visā Eiropas reģionā gripas aktivitāte bija zema, tika reģistrēti sporādiski gadījumi.

No izmeklētajiem paraugiem tīkla ietvaros 2,7% paraugu bija pozitīvi uz gripas vīrusiem.

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) tīklā noteikti kopā 32 gripas vīrusi: 18 *A tipa* (gan *A/H1N1pdm*, gan *A/H3N2* apakštipi) un 14 *B tipa* (*B/Yamagata* un *B/Victoria* līnijas).

2019. gada 42. nedēļā 22 valstis vai reģioni ziņoja EuroMOMO projektā par kopējo mirstību no visiem cēloņiem - kopējās mirstības radītāji atbilst sagaidāmajam līmenim šajā gada laikā.

PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA

2019. gada 28. oktobra ziņojums

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

- Ziemeļu puslodes mērenā zonā lielākajā daļā valstu gripas aktivitāte saglabājās starpsezonu līmenī. Tomēr gripas aktivitāte turpināja pieaugt visās Arābijas pussalas valstīs.
- Karību jūras reģionā un tropiskajās Dienvidamerikas valstīs gripas aktivitāte kopumā bija zema. Centrālamerikas valstīs gripas aktivitāte palielinājās Salvadorā un Nikaragvā.
- Tropiskajā Āfrikā par paaugstinātu gripas aktivitāti ziņoja Rietumāfrika.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte bija zema visās valstīs.
- Dienvidaustrumu Āzijā pēdējās nedēļās ir palielinājusies gripas aktivitāte Laosas PDR un Filipīnās.
- Dienvidu puslodes mērenās joslās lielākajā daļā valstu gripas aktivitāte bija zema, lai gan Čīlē joprojām tika ziņots par *B tipa* gripas vīrusa noteikšanu.
- Visā pasaulē joprojām bija sezonālo *A tipa* gripas vīrusu lielākais īpatsvars, lai gan pēdējās nedēļās palielinājās *B tipa* gripas vīrusu īpatsvars.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 103 valstīm, apgabaliem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika posmu no 2019. gada 30. septembra līdz 2019. gada 13. oktobrim (dati no 2019. gada 10. līdz 25. 04:07:37 UTC).

PVO GISRS laboratorijas šajā laika posmā pārbaudīja vairāk nekā 102 881 paraugu. No tiem 5005 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 3030 (60,5%) bija *A tipa* un 1975 (39,5%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 595 (35,6%) bija noteikts *A(H1N1)pdm09* apakštīps un 1076 (64,4%) – *A(H3N2)*. No raksturotajiem *B tipa* vīrusiem 71 (14,1%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 433 (85,9%) – *B-Victoria* celma līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019.–2020. gada sezonā Ziemeļu puslodē

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_20_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā tiks iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Kansas/14/2017 (H3N2)*-līdzīgs
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trim minētajiem komponentiem kā ceturtais tiks iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2020. gada sezonā Dienvidu puslodē

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2020_south/en/

2019. gada 23. – 26. septembrī Ženēvā, Šveicē notika PVO konsultatīvā sanāksme par gripas vakcīnu sastāvu 2020. gada gripas sezonai Dienvidu puslodē.

2020. gada gripas sezonā Dienvidu puslodē vakcīnas ražošanai ieteicams izmantot:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs;
- *A/SouthAustralia/34/2019(H3N2)*-līdzīgs;
- *B/Washington /02/2019*-līdzīgu (*B/Victoria*-līnija).

Četrvērtīgajām vakcīnām papildu trim minētajiem komponentiem iesaka izmantot -

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgu (*B/Yamagata*-līnija) vīrusu.

PAR GRIPAS MONITORINGU

2019.–2020. gada sezonā monitoringā ir iesaistītas 64 ģimenes ārstu prakses (ĢĀP) desmit administratīvajās teritorijās. Kopējais reģistrēto pacientu skaits - 106 727 jeb 5,6 % no Latvijas iedzīvotāju populācijas. ĢĀP sniedz datus par pacientu skaitu, kas vērsušies pēc medicīniskās palīdzības ārsta praksē gripas, AAEI un pneimoniju gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi. Pēc ĢĀP sniegtās informācijas tiek aprēķināta gripas izplatība pa teritorijām un tās intensitāte.

Lai novērtētu epidēmiskās sezonas smagumu, monitoringā tika iesaistītas 11 slimnīcas 10 administratīvajās teritorijās. Kopējais nodaļu skaits monitoringā iekļautajās slimnīcās – 112, gultas vietu skaits – 2 935. Slimnīcas katru nedēļu informē par stacionāriem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi.

Monitoringā ir iesaistītas 35 vispārējās izglītības iestādes ar kopējo reģistrēto skolēnu skaitu 19 653 un 37 pirmsskolas izglītības iestādes ar reģistrēto bērnu skaitu 6 338. Izglītības iestādes sniedz iknedēļas datus par skolēnu un bērnu apmeklējumu skaitu ceturtdienās.

Virusoloģijas dati par cirkulējošiem elpceļu vīrusiem tiek saņemti no SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālās references laboratorijas (NRL). Pārskatā tiek iekļauta informācija par visiem klīniskiem paraugiem, kas tiek izmeklēti NRL ar polimerāzes ķēdes reakcijas (PĶR) un Mutlipleks metodi elpceļu vīrusu noteikšanai. Paraugi tiek saņemti no Rīgas stacionārajām iestādēm, kā arī no reģionālajām slimnīcām un ambulatorajām iestādēm.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova, piedaloties Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas vadītājam Elīnai Dimiņai.

2019.–2020. gada AAEI un gripas monitoringa 2019. gada 43. nedēļā datus sniedza:

- 63 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits ambulatorajās iestādēs 103 842 jeb 5,4% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 35 vispārējās izglītības iestādes
 - 37 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) references laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.